

Ohje

14.2.2024

VN/18234/2023
VN/18234/2023-TEM-15

Jakelun mukaan

Vuoden 2024 aluekehittämisen keskusteluihin valmistautuminen

Aluekehittämisen keskustelut ovat lakisääteinen valtion ja alueiden välinen menettely, jonka tavoitteena on edistää yhteistyötä ja vuorovaikutusta alueiden kehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi. Keskusteluissa pyritään valtion ja alueiden yhteisen näkemyksen muodostamiseen alueiden kehittämisen tavoitteista, toimeenpanosta ja toimintaedellytyksistä otettavaksi huomioon eri toimijoiden toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Keskustelut perustuvat aluekehittämispäätökseen, aluekehityksen tilanne- ja kehityskuvaan ja maakuntaohjelmiin. Vuoden 2024 keskustelujen keskeisimpänä lähtökohtana on pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman pohjalta laadittu aluekehittämispäätös, jonka valtioneuvosto hyväksyy alkuvuodesta 2024. Aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuva on päivitetty syksyn 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana sekä valtioneuvostossa että alueilla.

Aluekehittämiskeskustelujen toteuttamistapa ja ajankohta

Alueiden uudistuminen neuvottelukunta (AUNE) käsitteli aluekehittämisen keskustelujen järjestämistapaa kokouksissaan syksyllä 2023, ja joulukuun kokouksessa päätettiin hallitusohjelman aluekehittämistä koskeviin kirjauksien perusteella keskustelujen järjestämisestä neljänä maakuntien yhteisenä tilaisuutena. Lisäksi maakunnilla on mahdollisuus keskustelujen yhteydessä varata aika maakuntakohtaiseen tapaamiseen ministeriöiden kanssa.

Maakuntien yhteiset keskustelut toteutetaan itäisen, pohjoisen, eteläisen ja läntisen Suomen maakuntien kanssa. Maakunnilla on mahdollisuus osallistua useampaan kuin yhteen keskusteluun mikäli se keskustelujen asialista huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista.

Keskustelut käynnistyvät aluekehittämispäätöstä avaavalla webinaarilla to 14.3.2023 klo 9.30-11.30. Kyseessä on aluekehittämisen keskusteluja valmistava tilaisuus, jossa on tarkoitus käydä läpi aluekehittämispäätöksen painopisteitä sekä eri hallinnonalojen että alueiden näkökulmasta.

Varsinaiset keskustelut järjestetään Teams-kokouksina ja ne ajoittuvat huhtikuulle seuraavasti:

• Ke 10.4. klo 9-11.30	Läntinen Suomi
• Ti 16.4. klo 9-11.30	Itäinen Suomi
• To 18.4. klo 9-11.30	Pohjoinen Suomi
• Ke 24.4. klo 9-11.30	Eteläinen Suomi

Maakuntakohtaiset tapaamiset järjestetään em. päivinä yhteisen keskustelun jälkeen iltapäivällä alkaen klo 12.30. Tavoitteena on, että maakuntakohtainen keskustelu olisi samana päivinä kuin yhteinen keskustelu, johon maakunta osallistuu.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Keskusteluteemojen valmistelu

Maakuntien yhteiset keskustelut

Keskustelujen lähtökohtana ovat valtioneuvoston aluekehittämispäätös sekä aluekehityksen tilanne- ja kehityskuva. ALKE-päätöksen painopisteitä ja toimeenpanoa käsitellään keskusteluja edeltävässä webinaarissa, jonka tarkoituksena on maakuntien ja ministeriöiden yhteinen valmistautuminen huhtikuun ALKE-keskusteluihin.

Useamman maakunnan yhteisen keskustelun fokuksessa ovat maakuntia yhdistävät poikkialhallinnolliset, ylialueelliset teemat ja alueiden välisen yhteistyön mahdollisuudet. Hallitusohjelman pohjalta tällaisia ovat selkeimmin Pohjoisen ja Itäisen Suomen ohjelmatyö ja niiden keskeiset sisällöt alueiden elinvoiman vahvistamiseksi. Muiden alueiden osalta mahdollisia lähtökohtia keskustelulle on aluelähtöinen, maakuntien yhteinen visiotyö tai muut maakuntia yhdistävät kysymykset. Keskeisiä lähtökohtia ovat kestävä kasvun mahdollisuudet ml. puhdas siirtymä ja investoinnit sekä muut alueiden elinvoimatekijät. Toimintatavallisesti keskusteluissa haetaan uusia yhteistyömalleja sekä alueellisesti että eri sektoreiden kesken.

Keskustelujen asialistat valmistellaan maakuntaliittojen ja ministeriöiden yhteistyössä. Valtioneuvoston puolella yhteensovitus tehdään ministeriöiden edustajista koostuvassa VN-verkostossa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on nimennyt keskustelujen valmistelulle vastuuhenkilöt, joiden tehtävänä on valmistella asialista yhdessä maakuntaliittojen ja ministeriöiden kanssa.

- Itä-Suomi   Nea Lyytikäinen (nea.lyytikainen@gov.fi)
- Pohjois-Suomi   Hanna-Maria Urjankangas (hanna-maria.urjankangas@gov.fi)
- Etelä-Suomi   Satu Tolonen (satu.tolonen@gov.fi)
- Länsi-Suomi   Petra Stenfors (petra.stenfors@gov.fi)

Maakuntia pyydetään nimeämään keskuudestaan yhteyshenkilöt eteläisen, itäisen, pohjoisen ja läntisen Suomen keskustelujen valmisteluun ja näitä henkilöitä ottamaan yhteyttä em. TEM-vastuuhenkilöihin valmistelun käynnistämiseksi.

Keskustelulle varattu aika ja osallistujajoukko huomioiden asialistalla voi olla enintään kaksi erillistä asiakokonaisuutta. Keskustelu jäsenyy lyhyeen ennalta valmisteltuun teeman avaukseen sekä alueiden että valtioneuvoston puolelta, minkä jälkeen käydään varsinainen keskustelu. Tavoitteena on tunnistaa kehittämisen kärkiä sekä niihin liittyviä, käynnissä tai valmisteilla olevia toimenpiteitä sekä mahdollisia uusia toimia. Asiakokonaisuuksien kuvaus ja kysymyksenasettelu luonnostellaan kunkin asiakokonaisuuden osalta maakuntien ja valtioneuvoston yhteistyönä liitteenä olevan sapluunan mukaisesti. Tätä taulukkoa hyödynnetään myös keskustelujen toimenpiteiden kirjaamisessa sekä niiden seurannassa.

Maakuntien liitot vastaavat osaltaan siitä, että alueilta keskusteluun osallistuvat käsiteltävien asioiden kannalta relevantit sidosryhmät. Asialistan tulee olla valmis ja osallistujien tiedossa viimeistään kaksi viikkoa ennen ko. keskustelua. Sekä alueita että ministeriöitä pyydetään ilmoittamaan keskustelujen osallistujat sähköpostitse työ- ja elinkeinoministeriöön Pirkko Jukalle (pirkko.jukka@gov.fi) mielellään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Keskustelujen valmistelu ja toimenpiteiden työstäminen keskustelujen jälkeen tapahtuu Teamsissa [ALKE-keskustelut 2024 –kanavalla](#), jonka tiedostoista löytyy oma alakansio jokaiselle keskustelulle.

Maakuntakohtaiset keskustelut

Maakuntakohtaiset keskustelut ovat aluekehittämispäätökseen ja tilanne- ja kehityskuvaan perustuvia tiiviitä tapaamisia, jotka tarjoavat mahdollisuuden yhden kunkin maakunnan kannalta keskeisen poikkialhallinnollisen teeman käsittelyyn. Kokoukseen voi osallistua maakunnan liiton lisäksi teeman kannalta keskeisten sidosryhmien edustajia. Valtioneuvoston puolelta työ- ja elinkeinoministeriö osallistuu kaikkiin kokouksiin ja muut ministeriöt arvioivat osallistumisestaan käsiteltävän teeman perusteella. Keskustelusta laaditaan muistio mutta sen perusteella ei tehdä varsinaisia johtopäätöksiä.

Maakuntakohtaisen keskustelun ajankohdan sopimiseksi maakuntaliittoja pyydetään varaamaan aika ja ilmoittamaan ehdotuksensa tapaamisessa käsiteltäväksi asiaksi Teamsissa 20.3.2024 mennessä. Em. kanavan tiedostoista löytyy Word-dokumentti (Maakuntien aikataulut_kevät24), josta voi varata ajan maakuntakohtaiselle keskustelulle, sekä maakuntakohtaiset kansiot, joista löytyvään

lomakkeeseen tulee täydentää tiedot keskustelun teemasta ja osallistujista. Valtioneuvoston yhteisestä valmistautumisesta ja osallistujien ilmoittamisesta sovitaan tarkemmin VN-verkostossa tehtävän valmistelun yhteydessä.

Vuoden 2023 aluekehittämisen keskustelujen seuranta

Syksyllä 2023 tehdyn ensimmäisen seurantakierroksen materiaalit löytyvät Teamsin kansioista [7. Seuranta syksy 2023](#). Maakuntien liittoja pyydetään päivittämään nämä seurantatiedot ja tallentamaan asiakirja kansioon [8. Seuranta helmikuu 2024](#) 8.3.2024 mennessä. Näin tulee toimia, vaikka uutta raportoitavaa ei syksyn 2023 jälkeen olisikaan.

Lisätietoja:

Hanna-Maria Urjankangas
hanna-maria.urjankangas@gov.fi
0295 047 127

Pirkko Jukka
pirkko.jukka@gov.fi
029 504 8981

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Tiina Korhonen

Johtava asiantuntija

Hanna-Maria Urjankangas

Liitteet Pohja maakuntien yhteisen keskustelun teeman kuvaukselle ja johtopäätöksille

Jakelu PLM Puolustusministeriö
YM Ympäristöministeriö
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan liitto
Hämeen liitto
Kainuun liitto
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen liitto
Kymenlaakson liitto
Lapin liitto
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon liitto
Päijät-Hämeen liitto
Uudenmaan liitto - Nylands förbund
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Uudenmaan ELY-keskus
Satakunnan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Hämeen ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Satakunnan liitto
VNK Valtioneuvoston kanslia
LVM Liikenne- ja viestintäministeriö
STM Sosiaali- ja terveysministeriö
VM Valtiovarainministeriö
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö
MMM Maa- ja metsätalousministeriö
SM Sisäministeriö
Etelä-Savon Liitto

Tiedoksi

Alueiden uudistumisen neuvottelukunta AUNE
Kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmän pääsihteeri Katja Palonen
Maaseutupolitiikan neuvoston pääsihteeri Antonia Husberg
Saaristoasiain neuvottelukunnan pääsihteeri Elina Auri
TEM/osastot
TEM/AKO/ryhmät

VN/18234/2023-TEM-15

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

ALKE-keskustelut 2024

Asiakirjat

Keskusteluteema:

Keskusteluteema/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämiskärjet/haasteet ja mahdollisuudet	Tavoitteet

Toimenpiteet

Käynnissä olevat toimenpiteet	Vastuutahot		Ehdotukset uusiksi toimenpiteiksi	Vastuutahot	
	VN	Maakunnat		VN	Maakunnat

Seuranta toimenpiteistä

Toimenpiteet (käynnissä olevat ja ehdotukset uusiksi toimenpiteiksi)	Etenemisen tilanne		Vastuutahot	
	VN	Maakunnat	VN	Maakunnat